

ԹԵՐՈՒՆ-ԽՈՐԱԿՐԱԿՈՒՄԵՆ

Հ. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ

ԲԱՇԼԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան	500 դր.
Վեցամսեայ	250 »
Յուսմանայ	150 »
Սրտատեման տրկ.	70 ժ.

Բաժանորդագրութիւնը կ'ընդունուի միայն ամսայ 1 եւ 15-ին

Fondateur
M. MAMOURIAN
Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN
„Arévélian Mamoul,
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

Օրաթերթ ազգային եւ ֆաղափական

100 ՓԱՐԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Քանի մը օրէն կ'ըլնայ Սէվրի դաշնագրով թուրքոյ տրուած պայմանաւոր, այդ դաշնագրի տրամադրութիւնները լրացնելու համար:

Պօլսոյ կեդրոնական կառավարութիւնը չյաջողեցաւ Քէմալական ըմբոստութիւնը զսպելու համար իր ազդեցութիւնը զգալի ընել և իր կամքը պարտադրել: Թուրք ազգայնական յորջորջուած շարժումը կ'շարունակուի, առանց այդ՝ շարժումին պետքը ըմբռնելու թէ այդ ընթացքը փնտրակար պիտի ըլլայ Սէվրի դաշնագրով գծուած թուրքոյ համար:

Քանի մը օրէն յառաջ հաղորդուած հեռագիրներ արդէն կ'տեղեկացնեն որ Սէվրի դաշնագրին տրամադրութիւնները գործադրուած չըլլալով, հելլէն բանակը հրաման պիտի ստանայ յառաջ խաղալու և վէնիզիլու խորհրդարանի բնէն ըրած նախատեսութիւնը՝ այսպէս ստուգութիւն կ'ստանայ, իր յայտնած կասկածը՝ կ'իրականանայ, երբ կ'ըսէր թէ Սէվրի դաշնագրով գծուած պայմանները հաւանականաբար փոփոխութեանց պիտի ենթարկուին, Քէմալականներու յամառութեան պատճառաւ:

Մուսթաֆա Քէմալ և իր արանետակները, իրենց այս ընթացքով անգամ մըն ալ ցոյց տուին, թէ արժանի չեն նոյնիսկ Սէվրի դաշնագրով իրենց տրուած ինքնորինութեան, որովհետեւ՝ փոխանակ հպարտակեցու, ընդհակառակը կ'շարունակեն իրենց յարձակումները թէ հելլէն ճակատին և թէ Հայաստանի սահմաններուն վրայ և կ'ընեն Էնվերիստե համաթուրանական ծրագիրներու մարմին առ և սնտոյ պատրանքներով շարունակել աւելի ու շահագումի գործը:

Հաւանական է որ Պօլսոյ կեդրոնական կառավարութիւնը համաձայնական պետութիւններէ պայմանաւորուի երկարաձգում մը ձեռք ձգէ, առարկելով Քէմալի մօտ իր զրկած պատգամաւորութեան դիմումներու արդիւնքին սպասելու պէտքը:

Եթէ մեկնող պատգամաւորները Քէմալներու փափաքին համաձայն զինուորներ ընելու արտոնուած են, թէ և չենք կրնար ըմբռնել թէ ինչ տեսակ զինուորներ կրնան ընել, երբ կայ ու կ'ընայ Սէվրի դաշնագրով, խոստանալով Քէմալականներու մէջ կառավարական պաշտօնաբաշխութիւններ, նիւթական առաւելութիւններ և նմանօրինակ առանձնաշնորհումներ, թերեւ յաջողին զանազան զգաւարութեան բերել, սակայն եթէ Քէմալ և իր համախոհները պահանջ զենն Սէվրի դաշնագրին փոփոխութիւնը, բնականաբար Էնվերիստե գաղափարաւորները ձեռնառնայն ետ պիտի դառնան և Համաձայնական պետութիւնը պիտի արտօնեն հելլէն բանակին յառաջնադասութիւնը, որպէսզի վերջ մը զրուի այս անկերպարան և անստոյգ վիճակին, որ կ'սպառնայ փոխառ մը դառնալ և վարակել նաեւ զրացի ժողովուրդները:

Եթէ Քէմալականք վերջին վարկեանին ըմբռնեն, թէ մէկ կողմէ հելլէն բանակը, միւս կողմէ Յարանացիք և վերէն հայերը իրենց երեւակայած բոլոր հեռակարները պիտի բնաջնջեն, և միեւնոյն ատեն, իրենց յամառութիւնը տեղի տայ Սէվրի դաշնագրին փոփոխութեան և պայմաններու թեթեւացումին, կարծուածին չափ անմիտ չափի համարուին:

Տեղի տրուելու պարագային Հայաստանի դէմ զրկուած հորդանքը պարտաւոր պիտի ըլլան նահանջել և ոչ միայն նահանջել, այլ նաեւ պարպել այն հողամասերը, որոնք պիտի յատկացուին ու կցուին Հայաստանին:

Բնականաբար փափաքելի պիտի ըլլար, որ այս եղանակով կարգադրուէր կնիքը և արեւահեղութիւնները զաղբիւն և տիրէր թաղձացուած անդորութիւնը՝ սկսելու համար ստեղծագործ աշխատանքի:

Անգլիա այս միջոցիս զբաղած է ներքին խնդիրներով: Հանդադործներու գործադուրը անշուշտ ցարդ վերջ գտած ըլլալու է իսկ իսլամական հորջը կայ ու կ'ընայ, որու Անգլիա պարտաւոր պիտի ըլլայ ելք մը տալ, որպէսզի իր արտաքին քաղաքականութիւնը չփնտրուի ու չփոխադուի:

Իսկ Յարանացի հետ կ'շարունակուին բանակցութիւնները Գերմանիոյ կողմէ, ըստ վէրսայի դաշնագրին, տրուելիք հատուցումներու խնդրոյն մասին, որու համար Անգլիա վերապահութիւն կուզէ ընել, մինչդեռ Յարանաց այդ վերապահութիւնը վէրսայի դաշնագրին ոգոյն և տառին դէմ կ'զտնէ: Բնականաբար Անգլիա և Յարանաց պիտի յաջողին միջին ելք մը գտնել և չփոխադուի Անկիւս: Փրանսական այն համաձայնութիւնը, որու վրայ հիմնուած է՝ ամբողջ աշխարհի խաղաղութեան ահանցքը:

Իսլամական ներքին խնդիրներով զբաղած, յաջողած կերեւ զսպել այն տարրերը, որոնք կ'ընդունային ծայրայեղ փոփոխութիւններ ներմուծելու խաղաղ տրամադրական կետերին մէջ, իսկ Յիւսուֆի և Կալիփականի առկախ հարցերու կարգադրութեան համար դեռ չէ սկսուած բանակցութիւններու, որոնք անշուշտ պիտի ջանայ այս կամ այն կերպով կարգադրել, թէ և տ'Անուսցիո և տնօրհանակները, իրենց ընթացքով, դժուարացուցած են այդ բանակցութիւնները, յաջող ելքի մը յանգեցնելու համար խաղաղական կառավարութեան բարիկամեցողութիւնը:

Մ. Նահանգներէ լուր մը չէ հասած և անորոշ կ'ընայ զեռեւս նոտագահական պայքարին արդիւնքը: Այդ արդիւնքը շատ աւելի կ'ազդեցնէ հայութիւնը, որովհետեւ այլևս կ'հաստատուի մեր յայտնած այն կարծիքը, թէ այդ արդիւնքէն յետոյ, նախագահ Աւիլը պիտի ձեռնարկէ Հայաստանի սահմաններուն վերջնական գծումին:

Կ'ընդունենք թէ նախագահ կ'շարունակէ իր ուսումնասիրութիւնները այդ սահմանագծումի մասին, սակայն մեծ ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ միւս

նոյն ժամանակ նախագահական ընտրելին այս կամ այն կողակցութեան պատկանելու կարեւոր պարագուն:

Ազգերու դաշնակցութիւնը կ'շարունակէ իր նիւտերը և ինչպէս երէկ զըրա՛ էինք, կ'զբաղի Հայաստանի հարցով: Ազգերու դաշնակցութեան ժողովը հակառակ իր փափաքին դժբաղդաբար ի վիճակի չըլլալով ստանձնել Հայաստանի հոգաւորութիւնը, յարմարագոյն պետութիւն մը կ'փնտռէ, որպէսզի իր բարոյական և դրական օժանդակութեամբը Հայաստանի ստար ըլլայ, ոչ միայն սպառնալից այլ նաեւ ներկային մէջ, երբ անիրաւարար Հայաստան կ'արշաւեն Քէմալական հորդանքերը:

Բայց ինչպէս վերեւ պարզեցինք, Սէվրի դաշնագրին գործադրութեան համար տրուած պայմանաւոր լրանալէն յետոյ պիտի ուրուագծուի որոշակեալ ոչ միայն թուրքոյ ճակատագիրը, այլ նաեւ այն բոլոր ժողովուրդներուն, որոնք սահմանակից ըլլալու դժբաղդութիւն ունեն:

Հ. Մ.

ԶԱՅՆԵԹՆ ՄԱՃ

Պօլսէն բարեկամ մը կ'զրէ թէ Իդմիրէ հեռագիր մը ուղղուած է Պատմութեան բողոքներու համար տեղւոյս երեսփոխանական ժողովոյ կողմէ եղած առաջնորդական ընտրութեան դէմ, միեւնոյն ժամանակ տեղեկացնելով որ զիտողագիրն ալ թղթատան յանձնուած է:

Աւելորդ է աւելի ևս մանրամասնութեան մէջ մտնել այդ հեռագրի և երթալիք զիտողագրի մասին:

Չեմ կարծիր և այս մասին վրաստէ եմ որ Զատարաբարանը կարեւորութիւն չպիտի տայ զայցած հեռագրին ալ, երթալիք կամ արդէն զայցած զիտողագրին ալ:

Ինքնաբերաբար կրկին կ'ներկայանայ հարցում մը, եթէ՛ ընտրուողը Ղեւնդ եպ. է տարբեր մէկը ըլլար, այդպէսով հեռագիր մը կամ զիտողագիր մը պիտի զրկուէր Պատմութեան քան, բնա՛ւ երբէք:

Ուրեմն ինչո՞ւ այժմանքոյթ յանձն կ'առնեն, ինչո՞ւ անպատճառ կուզեն որ իրենց խօսքը տեղը գայ, իրենց փափաքին համաձայն ամեն բան գործողութիւն և մազի չափ չեղում կամ համակերպութիւն ցոյց չեն տար, որպէսզի ուրիշներ ալ համոզուին իրենց անկեղծութեան ու իրենց ազգասիրութեան միայն, վերջապէս ընտրուին թէ այս մարդիկը, որ շարունակ համերաշխութիւն կ'ընողին, այդ համերաշխութիւնը իրենց բոլոր կամքերուն և փափաքներուն գործադրութեան մէջ չեն կեդրոնացուած և երբ իրենց կամքին ու հայեացքներուն անհամապատասխան ըլլայ բռնէ խնդիր մը, չեն ընդվզիր, չեն ըմբոստանար և ամեն գնով չեն ջանար խափանարար ընթացք մը բռնել և մէկը միւսին դէմ հանել:

Ահա առաջնորդական խնդրոյն մէջ ևս կ'ընեն իրենց միեւնոյն ընթացքը: 19 քուէով ընտրուած առաջնորդի մը համար կ'համարձակին օրինաւոր ընտրութիւն չէ ըսել, ինչո՞ւ ուրովհետեւ իրենց քառօրեայ ընտրութեան, բայց ուսկի՞ց կ'առնեն այդ լատինութիւնը, ուսկի՞ց կ'առնեն այդ համարձակութիւնը, իրենց հարցընելու է:

Անոնց լատինէն պարզ է, պէտք է մեր խօսքը ու մեր կամքը առաջ քաշել, ամբողջ ազգը պէտք է հպատակի և մեր կամքին առջև տեղի տայ: Միեւնոյն գուրս՝ փրկութիւն չկայ և այս ամենն կ'ըսեն ու կ'ընեն յանուն համերաշխութեան:

ԵՍ

ԺՈՂՈՎՈՐԴԸ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԵՑ

Մեր նորակազմ պետութիւնը արտաքին շատ լուրջ վտանգի առջև կը գտնուի: Այդ վտանգը կուգայ քէմալականներու շարունակած ու կազմակերպուած բանակի բեկորներու կողմէն, որու աւանգը իրաւ զեկավարները չկարողանալով չափուի Արեւմտեան Եւրոպոյ առաջադէմ պետութիւններու և մասնաւորապէս Փոքր Ասիոյ արեւմտեան գաւառներու մէջ իրենց դէմ լուրջ գործողութիւններու ձեռնարկող Յունական բանակներու հետ, այժմ կը փորձեն իրենց վրէժը լուծել Հայաստանի ժողովուրդէն, ու միաժամանակ միացած բոլորիկեան Ռուսաստանի զեկավարներու հետ, երկու հեռաւոր ռապտակներ կը հետապնդեն, այն է, վերապրեցնել Սէվրի դաշնագրով տեղաբաժանուած Թուրքիան և մահմետական արեւելքը պանիսլամիզմով:

Աւելորդ թշնամութեան հայի և թուրքի միջեւ անսպասելի ու նորանշարունակ երկու չէ մեզ համար Դաքիստոնէութեան և մահմետականութեան, խաչի և մահիկի, լոյսի և խաւարի, շինարար աշխատանքի և աւերածութեան անվերջ պայքարն է, որ աւելի քան վեց հարիւր տարւայ պատմութիւն ունի:

Ծանօթ լինելով այս իրողութեան, մեզ համար բոլորովին պարզ էր, որ մօտաւորապէս երկու ամիս առաջ օգոստոս 12ին պատմական իշխանագրով իր մեծածաւալ կայսրութեան մահաւան դատաւիճակը ստորագրող Թուրքիան չէր կարող հեռութեամբ հաշտուիլ հայկական պետութիւն ստեղծելու քաղաքական հետ, մի պետութիւն՝ որու ժողովուրդը երէկ թուրքի և ուսուստրուկն էր, իսկ այսօր այդ երկու բռնակալ պետութիւններու տիրապետութիւնէն ազատագրուած է և իր հայրենի հարազատ հողին վրայ ստեղծած է իրեն համար սեփական պետական ապարատ, և կ'ուզէ ապրել ազատ, ինքնուրոյն և անկախ:

Ահա այդ պարագան է, որ կ'անհանգստացնէ մեր արտաքին թշնամիները, որոնք մէկ ճակատի վրայ կը լարեն չվերջացուցած, մէկ ուրիշ՝ անկատ կ'ստեղծեն: Այդ ճակատները ամեն անգամ նորանոր զոհերու և զոհողութիւններու ճամբայ կը բանան մեր ժողովուրդի և մեր պետութեան համար: Ամէն մի մեր ճակատ նոր ցնցում կառաւարդէ մեր պետական կառուցուածքի մէջ, Գուցէ սա վերջին և ամենաուժեղ ցնցումը լինի, իր օրհասին մէջ լիաճգորէն գալարուող

Թիւրքիան մեռնելէ առաջ վերջին փորձ մը կրնէ իրեն բաղձալից դարձ. նիւր անորապէս Հայաստանը, որ նոր կը մտնէ ազգերու ընտանիքին մէջ, որպէս սղաւտ, անկախ ու առանձին մի գոյացութիւն: Թիւրքիայի այս նոր արշաւանքը մեր հայրենի հողին վրայ ստեղծած է լուրջ վտանգ և դժուար ին կացութիւն, բայց ոչ երբէք յուսահատ դրութիւն:

Հայկ. Հանրապետութիւնը ապրած է շատ ծար օրեր, հիմակ ալ շատ լուրջ է իր ապրած մոմէնտը, բայց քանի որ նա անմիջական նպատակ դրած է հայ ժողովուրդի ֆիզիքական գոյութիւնը ապահովել արտաքին թշնամու սպառնացող այս վտանգէն, ժողովուրդը պէտք է արդարացիէ պետութեան իր վրայ դրած յոյսերը: Ամբողջ հայութիւնը առանց տատանւելու ոտքի պիտի կանգնի իր կրօնով պաշտպանելու տառնեակ հազարաւոր նահատակներու արիւնով գնուած իր հայրենիքն ու ազատութիւնը: Պիտի վճռական ու վերջնական հարուած հասցնել մեր թշնամուն ու փութացնել իր օրհասականի մէջ շղաճօրէն քաղաքացի թշնամու մահը:

Այս վտանգին հայ ժողովուրդը պիտի հասնի միայն մի ճանապարհով, ոյժի դէմ ոյժ հակադրելով: Ատոր համար մենք ունինք ազգային հաւատարման ոյժ, կազմակերպուած բանակ: Պէտք է յոյս կտրել արտաքին միջոցներէ և միջամտութիւններէ, պէտք է յենուել մեր սեփական հայ քաջաբն բանակի վրայ: Հայ ժողովուրդը պիտակ է իր գոյութեան սպառնացող վտանգին, պէտք է գիտակցի նոյնպէս և վտանգի իր սեփական ոյժին — իր հերոս բանակին:

Այս է միակ հնարաւոր ճանապարհը:

Մեր վերջնական փրկութիւնը այս ճակատագրական կռուի յաջող ելքէն կախում ունի:

Ուրեմն յաղթութեան վստահութեամբ դէպի ընդհանուր աշխատանք: Բոլոր պիտանի ոյժերու հաւաքումն ալ կեդրոնացումը ճակատի և թիկունքի համար:

Համարաշխութիւն կուսակցական շրջաններու մէջ:

Ժողովուրդը պետութեան հետ (Երեւն) «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԱՅՆ»

ԱՄԱՆՈՍԻ ԺՐՋԱՆԵՆ

ԱՔՍՈՐԻ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԷՍ

Ե.

Սակայն ինչ օգուտ որ հիւանդանոցին ու իր պաշտօնէութեան աշակցութիւններն ու անձնակազմութիւնները չէին բաւեր անցորդ հայ տարագրին և հայ զփառող ու թշուառ գործաւորին ծով կարիքներուն, պէտքը շատ էր:

Հիւանդ մը և կամ վիրաւոր մը հազիւ թէ կը բուժուէր, ահա լստիպեալ էին փութով այդ սփոփալարէն մեկնել և վերսկսել իրենց գործաւորի հեանքին, առուական ցուրտին, մաղ մաղ անձրեւին և կամ կիզիչ արեւին տակ, օրերով առանց դադարի:

Սեռնդի պակասութիւնը և աշխատանքի անօրինակ ու անսովոր վիճակը յաճախ հիւանդանոցէն նոր վերադարձողի մը կացութիւնը յետադարձ կ'ենթարկէր, եթէ ենթական կաղնուածքով տոկուն ըլլար, վիրատի դարմանելը կը յաջողուէր, փոթորիկէն անվտանգ կրնար անցնել: Բայց ընդհանրապէս կենքին տխուր վերջաւորութիւն մահը, կը յարձակէր այդ հոգիին վրայ, կ'զգացնէր և այսպէս, տարագրի ամբողջ շրջաններուն՝ բիւրաւորապէս յահատակները եղան բանակալ կառավարութեան մը անասնային զբոսահանդէսներուն:

Միթէ երաշտ եղանակին, պուտ մը ջուրը, կաթիլ մը անձրեւը օգուտ և արթէք կ'ունենան ծաղիկին, ծառին և բոյսին, ընդհակառակը աւելի վնաս կը պատճառեն:

Այսպէս ալ հայ տարագրին կացութիւնը բոլոր շրջաններուն օրէ օր լաւանալու տեղի վատթարանալուն տարագրի հայերը որոնք իրենց ար-

հետին և կամ արուեստին բերումով կրցել էին իրենց դիրք մը չիւնել, անոնք իսկ հոգեկան տագնապներէ զերծ չէին: Վատիւր և մասնաւորապէս սեւ սիրտի անպակաս էին, կ'արտաւարէին և անմիջապէս այդ խաղաղ ապրող կարծուած մարդիկը, տառիճանէ կամ պաշտօնէ զրկուած, կը հեռացուէին այդ շրջաններէն, մինչև այն տեղուանքը, ուր արդէն սահմանուած էին:

Իժապող և թշուառ հոգի, խեղճ հայութիւն...

Ես ինթիլիի հիւանդանոցը ութ օր մնալէ, խնամուելէ ու բուժականին կազմութիւնը յետոյ, օրէնքին տրամադրութեան համաձայն, ստիպուած էի Բէլլէր բնակավայրս վերադառնալ: Թէ և դարձանուած էի, թէ և հիւանդութեան միջոցները դեղ ու դարմաններու շնորհիւ սպաննուած էին, միայն տեղ մը չունէի, բայց ոյժս կը պակսէր և անարիւն, գոյն մնացած չէր դէմքիս վրայ, առանց մտի, ոսկորներու կոյտ մըն էի: Օրերով հանգստի կը կարօտուէի և պէտք էի քիչ մը ժամանակ լաւ սնունդ առնել որ կրկին կարենայի տարագրի ցուպը ձեռքս առնելով անոր առթիւք դըժուարին կեանքը տանիլ:

Մտածելով թէ անկարելի էր այս բանը, բայց մեծ յոյսեր ունէի: Չաւուշիս և գործաւոր հայ տարագիրը ընկերներու մարդասիրութեան վրայ, թէ պիտի թոյլատրուիմ և յայտնի պիտի չընեն թէ վրանիս տակ հանգստի պէտք ունեցող մը կը բնակի: Երկրաչափներուն առաջին պատուէրներէն մէկն էր դատարկապարտ մարդիկներ չառնել և հանգիստը վրաններուն և կամ բնակարաններուն մէջ արգիւտուած էր: Դատարկապարտը հեռացնել այդ սահմաններէն, իսկ հիւանդը հիւանդանոց: Զեղծանող Չաւուշները պատասխանատու կը նկատուէին: Իմ Չաւուշս որ Մշեցի հայ մըն էր, չունէր այդ պատուէրներուն, աստեղ նկատ որ չի վախճաւ տարագիրներու ամեն տեսակ շահերը պաշտպանելէն:

Այն յոյսով թէ ես իմ կարգին հանգստի օրեր պիտի կրնամ ունենալ, հիւանդանոցէն բաժնուելէս՝ իմ չնորհակալութեան և յարգանքի պարտականութիւններս հիւանդանոցի բոլոր պաշտօնէութեան կատարելէ հետք ճամբա, ելալ:

Յուշուրդ ամայ վերջերս էր: Անձրեւային միջոց օդ մը, երկրքին կապոյտը սև գոյն ստած, կէս օրը անցած, հազիւ թէ ինթիլիի սահմաններէն դուրս դէպի Բէլլէրի ճամբան բռնած մտադրաւ և վախելի վայր կերթայի, երկրքին ամպերը սկսան պարպուել: Արձիւը սկսած էր և ձմեռուայ անձրեւները յայտնի է թէ շուտ չեն դադարի, և կախմայ մօտակայ ձորին մեծկակ շինարի ծառին տակ, կարմիր պաթոնիէս գլխէս վրաս առած, ծըրարիկս տակովս կը ծկտուեցայ, դադարի մտքով և սպասեցի որ երկրքը քիչ մը հանգստանար:

Երեւանկայեցէ, հիւանդանոցէն հետք, ձորի մը մէջ՝ միս մինակ ձմեռեղանակին, գաղաններու առատ առանք, ինչքան սիրտաշուք կացութեան կենթարկուի մարդը: Հազար մտածումներ կուգան կանցին մտքէն իրօք մարդս կ'ստատարի: Սակայն ես պզտիկ մը վարժուած էի այդ ձեւ կենքի մը, մանաւանդ ճամբուն երկայնքին տեսքը ու լսելի էի այս վիճակէն աւելի խշխշալի կենսաբեր բոլորող մարդերու ու անոնց պատմութիւնները: Ինծի դառն չեկաւ այդ պահը, անվախօրէն և առանց սրտի տրոփելու կը սպասէի անձրեւի դադարին և սակայն կուշանալու կը տեսնէի որ գիշերը կը մօտիկնար, ուրիշ ճար չեկար, պէտք էի ճամբաս շարունակել և շուտուակեցի անձրեւին տակ, ցեխերու և ջրերու մէջէն ծակկած կ'օշիկներով ոտքերս ջուրերուն և ցեխերուն մէջ լողանք ըրած վիճակով մը: Բալեցի և քալեցի՝ առանց տրտնջալու, կորովով մը, կարծես թէ հիւանդանոցէն նոր չէի ելած, այլ անցորդ մը՝ քրտինքներու մէջ, առնց զգալու թէ շուրջս ինչ կանցնի կը գտնայի, անձրեւը կը շարունակէ՝ թէ ոչ, մտազբառ, երանութեան և կամ բնակավայր հասնելու հաւատքով մը:

ՄԿՐՏԻՉ ԵՆԿԱՆՆԱՆ

ՓՈՔՐ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

«Թըվիւ տէ Պալքան» թերթին խմբագիրը տեսակցութիւն մը ունեցած է Մ. Թաքէ Եօանէսեանի հետ, որուն անփոփոխ մը կուտանք Նիւրկայ թիւով, Ա. Թէնքի «Բրօկրէ» թերթէն առնելով:

Մ. Թաքէ Եօանէսեան, կը գրէ խմբագիրը Մ. Լ. Սալաճեան, զիս ընդունեց Մօրիս պանդոկին իր յարկաբաժինին մէջ: Սիրալիք և ժպտուն, մտիկ կ'ընէ փոքր Համաձայնութեան ծագման մասին ըրած հարցումներուն և պատասխանները չեն ուշանար:

«Փոքր Համաձայնութեան» գաղափարը ծնած է պատերազմի միջոցին. Առաջին խորհրդակցութիւնները տեղի ունեցած են 1918ին իր և Վէնիզէլուի միջև: Նպատակ ունին ստեղծել Պալքանեան ժողովուրդներու համախմբութիւն մը, ամէնքը միասին խորհրդակցութեան վեհաժողովին ներկայանալու համար: Յետոյ խորհած են այս համախմբութիւնը վերածել իրական և պաշտօնական համաձայնութեան մը: Այս խորհրդակցութիւններուն մասնակցած են Չէխօ-Սլովակներն և Եուկո-Սլաւներն: Մ. Պէնէլ չէր կողմնակից մը կերեայ այս համաձայնութեան, Մ. Պալքարիք կը հասնի Բարիք: Ան Մ. Վէնիզէլուի չի ճանչնար և Մ. Եօանէսեան երկուքը իրարու կը ծանօթացնէ: Մաղարիք և Վէնիզէլու չափազանց գոհ են իրենց տեսակցութիւնէն: Բոլորիս որ գիտ ոչ մէկ գաղափար ունէր իր ապագայ սահմաններուն մասին, ձեռնպահ կը մնայ: Աւելի ետք, ան ալ կը մտնէ պայքարին մէջ և այսօր Պալքանեան և Միջերկրականի միացեալ 5 տէրութիւններու միջև փոքր Համաձայնութեան հիմերը դըրուած են:

«Փոքր Համաձայնութեան» նպատակները ծանօթ են: Մ. Թաքէ Եօանէսեանը զանոնք յիշատակելը կը վերապահէ, Բարիքի մէջ Պէնկոյ. Դին, Մ. Լուի Պարթալի նախագահութեամբ ի պատիւ իրեն ստորագրելիք հացկերութիւն առթիւ խօսելիք ճառին: Թաքէ Եօանէսեանը գլխաւորաբար ըսած է:

«Մենք հինգ տէրութիւններ, ծնած կամ աճած ենք յաղթանակի մէջ, այն յաղթանակին մէջ, որուն մեծ մասը Ֆրանսայի կը պարտինք: Բանի որ մարդ ենք, մեր միջև կարելի է որ դատուն զանազան դժուարութիւններ: Այս դժուարութիւնները կրնան արեւմտեքի մէջ հերձուածներու փոխելի: Այս է, զոր պէտք է արգիւտել: Եւ զայն արգիւտելու համար, այսօրին, թէ պատերին և թէ շահուն մեզ պարտադրած գիրը կատարել կարենալու համար, պէտք է միասնաբար, քիչք և մեզ համաձայնութիւնները: Առանց միասնորեն մասնակցութեան, դաշնագրի մը ստեղծած պատրանքը անարժան է պետական անձի մը, ան ալ աւելի անարժան է, մեր ազգային պարկեշտ խղճմանքին տեսակէտով:

«Կարելի է և ես ի բոլոր սրտէ կը մաղթեմ որ թէ Մեծ և թէ Փոքր Համաձայնութիւնները տալիս չունենան վարուելու այդպէս: Բայց իրապէս այդպէս վարուելու տալիս մը չ'ունենալու համար, ատոնք, այդ երկու համաձայնութիւնները պէտք է տեսական ըլլան: Փոքր Համաձայնութիւնը պիտի տեսնէ, ատոր ոչ մէկ տարակոյս չունիմ: Բանի կան որոնք մարդկային կամքէն և քմահաճոյքէն վեր են: Խնդիր հոն է թէ, պիտի գիտնանք դայն կարելի է զածին չափ փութով կառուցանել:

Այս գործին համար պահանջ ըլլալով Ֆրանսայի այնքան ուժեղ օժանդակութեան որոշած եմ յատկացնել իմ բոլոր կորովս և ջանքս: Այն օրը երբ ամէն բան իրականանայ, ես այն ատեն միայն պիտի կրնամ լսել թէ մենք սկսած ենք հատուցանել մեր երախտագիտական պարտքը հանդէպ Ֆրանսայի:

Մ. Թաքէ Եօանէսեանը կը հարցնի՝ Պալքարիք Փոքր Համաձայնութեան մէջ մտնելու հաւանականութեան մասին:

«Արիկա, կը պատասխանէ, միայն ինձմէ կախում չունի: Բնականաբար պիտի քննենք խնդիրը, բայց նախ պէտք է որ Պալքարիս յանձնառու ըլլայ նախնական պայմանի մը, այն է կատարել և մշտական հաղանդութիւն հաշտութեան գաղափարներուն: Երբեք չպիտի արտօնենք որ, հողային տեսակէտով և եւ անհամաձայնութիւններ ծագին Դաշնակիցներուն մէջ: Անձնապէս չեմ ձանձնար Մ. Սթամպուլուքին, բայց կը կարծեմ թէ ան կարող անձնաւորութիւն մըն է: Արդէն իմ կարծիքս այն է որ եթէ Սթամպուլուքի Պալքարիքի մէջ իշխանութեան գլուխը չի մնայ, ուրիշ ոչ մէկը կարող է անոր տեղը բռնել: Դալով Ռումանիոյ, ան կը փափաքէ բարեք յարաբերութիւններ մշակել Պալքար կառավարութեան հետ, բայց միշտ Հաշտութեան Դաշնագրին հիման վրայ:

— Մ. Սթամպուլուքիին հետ Լօնտօնի մէջ տեսակցութիւն մը ունենալ ծրագրած է՞ք արդեօք, Պ. նախարար: Թերթերը ըսած են թէ գիտաւորութիւն ունիք հոն երթալու:

— Չեմ գիտեր նոյն իսկ թէ Սթամպուլուքի Լօնտօն կ'երթայ: Դուք էք որ զայն ինծի կ'իմացնէք: Տարակոյս չկայ որ, եթէ այդ մասին փափաք յայտնէ, պիտի տեսնեմ զայն: Դալով իմ Անգլիա ճամբորդութեանս, պարագայէ կը փափաքեմ հոտ ալ ըսել թէ, Փոքր Համաձայնութիւնը կուզէ միացնել իր ճակատագիրը յաղթական մեծ տէրութեանց հետ, թէ մեր փոքր Համաձայնութիւնը ոչ մէկ շահու գործիքը չպիտի ըլլայ, այլ միայն խաղաղութեան՝ հինգ տարուայ տառապանքներով և պայքարներով դարբնուած գործունեայ պահապանը:»

Վ Ե Ր Զ Ի Ն Ժ Ա Մ

ՍԹԱՄՊՈՒԼՕՍԳԻԻ ՀԱՄԱՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

«Թան»ի Լոնտօնեան թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցած է Պալքար նախարարապետին հետ, փոքր Համաձայնութեան նկատմամբ անոր գիրքին մասին: Մ. Սթամպուլուքի հապուցեցած է թէ, առ այժմ չուզեր յայտարարութիւններ ընել: Ուրիշ բան չուզեր բայց եթէ խնդրին վրայ գաղափար մը կազմել և արամագիր է, կեդր. Եւրոպայի և Պալքաններու մէջ իր ճամբորդութեան միջոցին տեղեկանալ անոր զանազան երեւոյթներուն: Ֆրանսայի մէջ 15 օր մնալէ ետք, որուն միջոցին իր փափաքին վրայ Ֆրանսա. կառավարութեան իրեն համար կազմակերպած է երկրագործական և ճարտարաւեստական ուսումնասիրութիւններու ճամբորդութիւն մը, Մ. Սթամպուլուքի պիտի երթայ, Պէլճիք, Չէխօ-Սլովակիա, Բոլոնիա, Ռումանիա, Եուկոսլաւիա և մըտադիր է նաև այցելել Յունաստան:

ԱԴՐԻԱԿԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

Լօնտօնէն կը հաղորդեն. Ազրիականի խնդրոյն կարգադրութեան համար, Իտալո-Սերպիական բանակցութիւնները պիտի սկսին Նոյեմբ. առաջին կիսուն, Հինգիս. Իտալիոյ քաղաքներէն միոյն, հաւանաբար Ռաբալլի մէջ: ՃՏԵՆ ԴԻ-

ՀԵՐՔԻՆ համեմատ հետեւեալ կէտերը իբրեւ հիմ պիտի ծառայեն բանակ-
ցութիւններուն, թէեւ իտալիա իր պահանջներէն հրաժարելու միտք չունի:
1. իտալիոյ տալ առաջին սահման մը, որ իրեն ապահովութիւն տայ ա-
պագային մէջ: 2. Ֆրոնտէր տալ իսկական անկախութիւն մը, որ ապահովէ
նաեւ անոր տնտեսական ապագան: 3. Զարաի և Տալիսիոյ իտալական միւս
մեծ նաւահանգիստներու իտալացումը ապահովել: 4. իտալիոյ տալ այն ամէն
կողմերը, որոնք կրնան ռազմագիտական սպառնալիք մը գառնալ իրեն հա-
մար «Տօն Գիւլի» կ'աւելցնէ հիմ իտալիա գոհացում չի գտնէ այս կե-
տերուն վրայ, Ազգերու Դաշնակցութիւնը պիտի վճռէ խնդիրը:

ԱՄԵՐԻԿԱ ԶՊԻՏԻ ՄԻՋԱՄՏԷ

Համէն կը տեղեկացնեն թէ, այդ քաղաքին Դոսթանթինեան շրջանակ-
ներուն համաձայն, Ամերիկեան կառավարութիւնը դիմում մը պիտի կատարէ
Ազգերու Դաշնակցութեան հելլէն արքայական խնդրին մասին: Իբր թէ ան
պիտի պահանջէ որ այս մասին հանրային քուէարկութիւն մը կատարուի
Յունաստանի մէջ Ազգ. Դաշնակցութեան հակակշիռին ներքեւ Այս զրոյցները
հերքում են, Ամերիկա երբեք միտք չունի միջամտելու հելլէն խնդիրներուն:

ՀԵԼԼԷՆ ԳԱՀՈՒՆ ԽՆԴԻՐԸ

Յունաստանի մէջ Դոսթանթինի ի նպաստ կատարուող բրթականդին վը-
րայ խօսելով «Ժողովուրդ տէ Տէպա» կը գրէ. «Հայրենիքը թշնամիին յանձնող
թաղաւորին և այն ժողովուրդին միջև որուն դէմ դաւաճանեց ան, ոչ մէկ հաշ-
տութիւն կարելի չէ գոյացնել: Նախկին արքայական ամուլին բռնած ընթաց-
քը՝ Ալէքսանդր թագաւորին հիւանդութեան միջոցին, աւելի ևս կը ծանրացը-
նէ Վիլհելմի այդ երկու մեղսակիցներուն վրայ ծանրացող ընդ. դատաւար-
տութիւնը: Երիտասարդ վեհապետին հետ, մինչև անոր վերջին շունչը, վար-
ուեցան իբրեւ անիմապարտ զեղծարար մը: Հո՛տ, Հօնցօլէսներու արիւնը
տկերեւորէն ի յայտ կուգայ»:

ՔԻԷՎ ԳԻՒԼԱՑԻՆԵՐՈՒ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔԻՆ ՏԱԿ

Մոսկուայի «Իզվէսթիա» թերթը կը յայտնէ թէ, Քիէվ Պոլէվիկներու
դէմ ապստամբած ուժերանցի գիւղացիներու սպառնալիքին տակ էւ Ուքրա-
նայի Սօվիէթներու նախագահը Ռաքովսքի, կոչ մը ուղղած է բոլոր մեծա-
մասնականներուն, քաղաքը պաշտպանելու համար գիւղացիներուն դէմ:

ՍԵՐՊԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Գելլիատի մամուլը կը շարունակէ զբաղիլ, Ալեքսանդրի մահուամբ ստեղ-
ծուած կացութիւնով:

Գելլիատի «Թրիպունա» թերթը կը գրէ. «Ուքրաին իր անցեալով, նոյնքան
ալ իր շահերով Յունաստան մեր ամենէն մտերիմ դաշնակիցը ըլլալու սահ-
մանուած է: Պալքանիան պատերազմը զմեզ միացուցած է, մեր հասարակաց
շահերը մեզ կը մղեն ամենասերտ գործակցութեան մը: Այսուհանդերձ համաշ-
խարհային մեծ պատերազմին, Դոսթանթին արգիլեց Յունաստանը մեր և դաշ-
նակիցներու կողքին գերմանական մտանգին դէմ կռուելէ:

Վէնիզելուի իշխանութեան գլուխ անցնելէն ի վեր, երկու քաղաքակա-
նութիւնները, Յունաստանի և մեր թագաւորութեան, զուգահեռաբար կ'ըն-
թանակնեն, քանի որ մեր բոլոր շահերը այդպէս կը պահանջեն:

Ազդիականի խնդիրը, ալպանական խառնաշփոթութիւնը և Պուլիտրիոյ
մէջ Ֆէրաինանի թողած ոգիին մնացորդները, մեզի կ'ստիպեն միասին և ա-
շտուել հսկողութիւն մը ընելու Հակառակ ամեն դժուարութիւններու, կը յու-
սանք որ արքայական խնդիրը եզրակացութեան մը յանգի, ինչ որ կարելի
պիտի ընէ այդ գործակցութիւնը և մեզի պիտի ապահովէ մեր մեծ Դաշնա-
կիցներուն օժանդակութիւնը:

«Էթոք» կ'ընէ թէ, Սերպ ժողովուրդը, իր խնամակալ իշխանին նկատ-
մամբ ամառած սէրով կրնայ դառնել Հելլէն ազգին մեծ վիշտը, որով համակ-
ւած է այժմ: Թերթը կ'աւելցնէ թէ, քաղաքիւն օրակարգի խնդիրներու
պաշտօնաւ, Սերպիոյ մէջ իր ներկայութիւնը անհրաժեշտ եղող զահաժառանգ
իշխանին՝ դաշնակից վեհապետին մահուան առթիւ սերպ ժողովուրդին ցուակ-
ցութիւնները յայտնելու համար Աթէնք մեկնումը, կ'ապացուցանէ թէ, Յուկո-
Սլաւները որքոն կարեւորութիւն կուտան երկու ազգերու բարեկամութեան:

ՍՈՎԻԵՏ ԴՈՒՍԻՈՑ ԶԱԿԱՏԱԳԻՐԸ

Թերթերու տեղեկութեանց համաձայն, պաշարման վիճակ հրաառարկուե-
լուն և բոլոր Մեծամասնականներու գինուորազրուքեան պատճառաւ, Մոս-
կուայի մէջ կացութիւնը չափազանց ծանր է: Պարենաւորման քովսէրը յայ-
տարարած է թէ, 11 նահանգներու մէջ գիւղացիները ապստամբած են՝ հռու-
տերու գրաւման հետեւանքով: Ձերբակալուած անձերու մէջ կը գտնուին Զօր.
Պրուսիոֆ և Մօնթէնց:

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՎԷՐՍԱՅԼԻ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

Հրաառարկելով Անգլիոյ կառավարութեան կողմէ եղած այն յայտարար-
ութիւնը թէ Անգլիոյ ունէ տնտեսական հատուցում չպիտի պահանջէ Գեր-
մանիայէ, «Թէմք» կը գրէ թէ ատիկա վերադի գաշնագրին վերաբնութեան
սկզբնաւորութիւնն է:

Մ. ՎԷՆԻՋԷԼՈՍԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Հելլէն վարչապետը որոշած է Աթէնքէն Բաթրա՝ իր մեկնումը փութա-
ցնելու Բաթրայի ընտրողներու առջև քաղ. մեծ ճառ մը պիտի խօսի, ուրիկէ
եաք պիտի վերադառնայ դարձեալ մայրաքաղաք:

Յունաստանի միւս քաղաքներուն մէջ իր պտոյտին ծրագիրը պիտի պա-
տրաստէ Աթէնքի մէջ:

ՀՈՌՈՍԻ ԶԱԿԱՏԱԳԻՐԸ

Իտալ. Թերթերը կ'իպրոսի մասին Անգլիոյ որոշման վրայ խօսելով կ'այտա-
նեն թէ, Սէվրի դաշնագրին հետ միասին ստորագրուած բոթթօքլին համե-
մատ, Հուրուսի խնդիրը այն ատեն պիտի ենթարկուէր ժողովուրդային քուէար-
կութեան, երբոր Անգլիա կ'իպրոսը Յունաստանի թողու: Հետեւաբար ըստ
«Թրիպունայի» և «Էթոք»-ի հարկ չէր մնար Հուրուսի մէջ քուէարկութեան
ձեռնարկելու և կամ այդ կողմին Յունաստանի թողելու խնդիր չէր կրնար ըլլալ:

ՔԷՄԵԼԱԿԱՆՆԵՐԸ ԵՒ ՊՈԼՃԷՎԻՔՆԵՐԸ

Անգլ. Նորհրդարանին մէջ, արտաքին գործոց խորհրդականը յայտարարած
է թէ՝ ՊոլՃէվիքները Տրապիզոնի ճամբով պարէն և զորք կը զրկեն Քէմալա-
կաններուն:

Մ. ԵՕՆԷՍՔԻ

Մ. Եօանէսքու Բրակա հասած է:

ՍՐԱՆՏԻՆԱԿԱՆ ՏԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՑԱՒԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Շուէտի, Նորվեգիոյ և Տանլմարքայի կառավարութիւնները՝ Յունաստանի
Ալէքսանդր թագաւորին մահուան առթիւ իրենց ցուակցութիւնները հաղոր-
դած են հելլէն զեսպանին:

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՒԷԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԶԿԱՑ

«Էլէֆթէրօս Թիքօս» և «Բաթրիս հաղորդած էին թէ ըստ քաղաքական
բարձր անձնաւորութեան մը, հելլէն կառավարութիւնը ընտրութիւններէն
ետք հանրային քուէարկութեան մը պիտի ձեռնարկէ արքայական խնդիրը
լուծելու համար Այս լուր բացարձակապէս չի համաձայնիր պաշտօնական շըր-
ջանակներու կարծիքին հետ:

Ա Զ Դ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ Վ ԲՁՈՒԹԵԱՆ
ԻԶՄԻՐԻ ԿԵԴՐ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵՆԷՆ

Ազ. Հիւսարի գաւառին մէջ գըտ.
նաւոր Մեքմերիճիքի լիճին երեք տար-
ուան ձկնորսութեան տուրքը՝ 80,000
ուկիի փոխարէն ածուրդի գնելու հա-
մար Սարուխանի հանրային պարտուց
տնօրէնութեան հրահանգ տրուած ըլ-
լալով, աւելի գին առաջարկողները
այդ ածուրդի թուականէն սկսեալ մին-
չև ութը օր, պէտք է դիմին Ազ.Հի-
սարի, Գաւառայի, Սալիկի, Սա-
րուխանի վարչութիւններէն մէկուն և
կամ Իզմիրի կեդրոնական տնօրէնու-
թեան:

Հ Ր Ա Ի Է Ր

«Զօրթն» Լէռի. Միւնիխ քաղաք
անդամուհի և տղամենքը Կոպուլ-
ընդհ. ժողովի կը հրաժիրուին վաղը
կիրակի 7 Նոյ. ժամը 2,30 (կ.հ.) հայ
ընթերցատունը:

- Օրակարգ 1. Տեղեկատուութիւն
2. Վարչութեան վերա-
կալմութիւն
3. Պորհրդակցութիւններ
ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ ԱԴԱՄ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ԵՒ ԸԿ

ԶՈՒՍԱ ՊԵՏԵՍԵՆ ԹԻԻ 19

Եթէ մասդրած էք ու ե հաղուստ մը չիւնէ, իսկոյն յիշեցէք մեր կերպ-
սի վաճառատունը, որ միակն է միմիայն իզմիրի տեսակներ պարունակող Անկ.
զուտ բրդէ զանազան գաղմիրներու, սեւ, թեւու, վիզօնի, լուլաքներու և զա-
նազան կերպաներու, օգտուեցէք միշտ մեր Նոր ստացած տեսակներէն:

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Յառաջիկայ Նոյ. 26(8 երկուշաբթի)՝ Զորքըշաբթի գօթիւմ թաղերի, բալ-
թօցուի քանի մը տեսակներու և քաղաքիներու վրայ անհամեմատ աժանու-
թիւն:

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ք Ս Է Ն Օ Բ Ո Ւ Լ Օ

ԶՈՐԵՔԵԱԲԹԻ 10 ՆՈՅՏԵՐԵՐ ԵՒ ՅԱԶՈՐԴ ՕՐԵՐԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԶՄԵՌՈՒՄՆ ՆՈՐՈՑԹՆԵՐՈՒ

ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ - ԳԼԻԱՐԿՆԵՐՈՒ - ՄԱՆԹՈՆԵՐՈՒ - ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ

ԲԱԶՄԱԹԻԻ ԱՌԻԹՆԵՐ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ ՎՐԱՑ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱԶԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Լ Ա Ս Ա Մ Ա Ր Ի Թ Է Ն

Հ. Գ. ՆԻՔՕԹԵԱՆ

ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ ԹԻԻ 64-66

ԱՆԵԱՆԸՆԹԱՑ ԶԵՂԶ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱԳՐԱՆԱՑ ԵՒ ԿՏՈՐՈՒԱԼՔՆԵՐՈՒ ՎՐԱՑ

ՅԱՌԱԶԿԱՑ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 26/8 ՆՈՅՏԵՐԵՐ 1920

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԵՑԷԻՔ

Ք Ի Ի Ն Ա Ր Տ Լ Ա Յ Ն

Անգրովկէանեան «Բանոնի» շոգենաւը պիտի մեկնի Բաթրայի Դեկտեմբեր
8ին ուղղակի դէպի Նիւ.Եօք:

Ճամբորդներու և ապրանք համար դիմել Բարափանց վրայ ընդհ. գործա-
կաններուն:

Թ. ՊԱՌՆ ՌԻԶ ԵՒ ԸՆԿ.

ԱՅԱՊՈՆ ԳՐԻԳԵԱՅԱՐԵԱՆ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՏԱՄՆԱՐՈՑԺ

Իր արուեստը Բարիզ կատարելա-
գործելով, երկարամեայ փորձառու-
թեամբ շնորհիւ, կատարելապէս կը
գործեն իրեն գիտող ամենագիտա-
բան յաճախորդներն իսկ. չափաւոր
գիներով կը պատրաստէ բնականին
յար և նման ճաշակաւոր ու գիւտաց-
կուն աղանդներ (սպիտակ, բլաթիւ, քա-
ղապէս և իւր)։

Ամենաստատիկ ցաւող աղանդները
երեք տեղամ գործանելով վերջնա-
կանապէս կը բուժէ և կը լիցնէ։

Սուրբ օրիւր կէսօրէ վերջ ժամը
8-5 ձրի առաջնահանութիւն։

Մաքրութիւն և հակաանխտկան
միջոցներ կատարելաբար։

Գիտել Գոնաքի գիւտաց Էվլիպատէ
պանդօնին 8-9 թիւ դարձանատուներ։

ԳԱՖԷ ԶՕՆ ՊՈՒԼ

(Նախագիտող Գրիգոր)

Ամսոյ 22ի երեկոյէն սկսեալ սր-
ճարանի մէջ պիտի նուագէ նուագա-
ծուներու կարող խումբ մը և հայ
օրիւնդ մը, Օր. Մարի Գիտի երգէ
թէ՛ եւրոպական և թէ՛ թրքական եր-
գեր։ Ծօն-Պուլի սրճարանին սպասար-
կութիւնը, մաքրութիւնը և աղան-
դերներու պէսպիսութիւնը գոհ պիտի
մնան յաճախորդները։

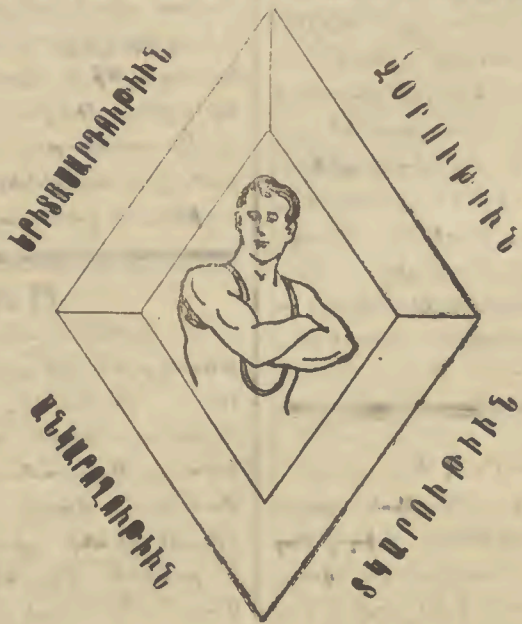
Պօղոս Կակաչեան ՆՇԱՆԱՏԱՅՈՒՆԵՐՈՒ ՎՃՐՊԵՏ

Գոնաւոր, բն և ամեն տեսակ
լեզուներով ու տառերով կ'պատրաստէ
գեղեցիկ նշանատախտակներ։

Փափաքողք գիտեն

Միջին Տղաքի Բաժնի Եղանակ

Շէշիներու յիշ

ԿԱՏԱՐԵԱՊԵՍ ԿԸ ԲԺՇԿՈՒԻՆ ՖՈՐԹԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐՈՎ

Ընդունաւ Գրիգոր

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ԳՐԻԳՐ. ԳԵՂԱՀԱՏԱԳԱՆՈՑ

77 ՃՐԱՆԿԱՑ ԲԱՆ 77 ԻՋՄԻՐ

Ամեն մէկ շիշին գինն է 200 դրոշ

ՕՐԱԿԱՆ 6 ԴԵՂԱՀԱՏ

SOCIÉTÉ FORTINES 126 Rue la Fayette Paris

ՀԱՅ ԶԱՅՆ

Տէր և Տնօրէն. — Ս. Կէպէլեան
Բաժնեգին տարեկան 800
Հասցէ փոստարկի 82 Ատանս

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՁԱՅՆԸ

Թրքիայի Կապուտիւն և հաւաքուտիւն
Տարեկան բաժնեգին 700 դրշ.

ԿԻՆԿԵԱՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐԶ

ԺԱ.

Տկարներ, տառապանքներ ու չար-
չարութիւններ՝ զօրաւորներուն, պաշտ-
պաններուն դիւրութիւն և պատեհու-
թիւն կ'ընծայէին՝ ապագայ հսկայ շա-
հեր ապահովելու անոնց։

Վերջապէս ամբողջ քրիստոնեաներ
այս գաղափարներէ և այս արամա-
գրութեամբ կը փախէին Կիլիկիոյ ան-
կախութեան գաղափարին։

Օգուստ. 4ի համապետութեամբ ըն-
դունուած աքաղաղութիւնն ուր զոհ-
ղութիւններ և գործունէութիւններ
կը պարտադրէր քրիստոնեաներուն։

Առանց քաղաքային վարչութեան,
առանց զին. և ոստիկանական կազ-
մակերպուած ուժերու, անկախութիւ-
նը թուրքի վրայմնալու դատապարտը-
ւած էր։

Հետեւապէս յարմար դատուեցաւ
առժամայ վարչութիւն մը կազմել և
ազգին բոլոր նիւթական ու բարոյա-
կան ուժերը համախմբել, գործածելու
համար զանոնք երկրին ապահովու-
թեան և անկախութեան պահպանու-
մին։

Օգոստոս 5ին այդ վարչութիւնը
կազմուեցաւ և նոյն օրը կէս օրէն
յետոյ զնաց նստաւ կառավարատուն։

Թուրք տիրապետութեան վերջ
արուած և Միջ-Քրիստոնէական կա-
ռավարութիւնը կազմուած էր փաս-
տօրէն։

Մենք բնաւ մեր մտքէն չենք ան-
ցնիր ըսել, թէ Պրանս. իշխանութեան
այս ընթացքը անոր անբարեացակա-
մութեան հետեւանքն է քրիստոնեա-

Կ. Ս. ՊԱԼԱՊԱՆԵԱՆ ԱԼԻԻՐԻ ԵՒ ՆՊԱՐԵՂԵՆԱՑ ՄԵՍ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՅՈՑ ԵՎԵՂԵՆՈՑ ԳՐԱԿԱՑ
Ն Բ Բ Ժ Ա Մ Ա Ն Ո Ւ Մ

Վերջապէս հասաւ այնքան ան-
համբերութեամբ սպասուած Սպարիտ-
կան

Մ Ա Ք Ա Ր Օ Ն Ի
և զանազան տեսակ ապուրցու

Բ Ա Ս Թ Ա Ն Ե Ր
անգերազանցելիօրէն համեղ ու մա-
քուր ապրանքներ։ Փորձ մը միայն

պիտի ստիպէ ձեզ ուրիշ տեսակներ
չգործածել։

ԵԼԵԱՐԱ ԶՐԱՐՈՒԺՈՒԹԻՒՆ Թ. ՓՍԱԽՆՈՒՏԻ

Ելեկարա չարութիւնները աշխար-
հիւ բոլոր բժշկներէն կը յանձնա-
րարուի զբօնիկ հիւանդութիւններու
յօղացաւ, արթնիւրդմ, միկրէն և այլն
և մասնաւորաբար շիշերը զօ-
րացնելու համար։

Մարմնով (մասով) կը կատարուի
ձեռքով, ամեն տեսակ գործիքներով և
վերջերս Ամերիկայէն թերի տրուած
յատուկ ելեկարական մեքենայով մը։

Հաստառութեան մէջ մասնաւոր
անկողիններ կը տրամադրուին ան-
գամաւոր (բարակիթիք)ներու համար

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ Ա. ԱՐԻԱՆՈՒՑՈՒՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

182 Ճրնչոյ Բոյ 132

ՍՊԱՍԵՑԷՔ

ՔԱՆԻՄԸ ՕՐԵՆ

Անոնք որ կողքին նպաստել յունական ճարտարարուեստին Թող Քիմի
վերոյիշեալ վտանգատուներ։

ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Փ. — Էլեկ	
Հօնատն	476 1)4
Նիւ-Պօրք	71 7)40
Բարիզ	8 26)40
Հոռոմ	5 1)40
Աթէնք	)40
Պերլին	)40
Վիլնէա	
Հւստա	42 6)40

ԹՂԱՐԵՐԸ

Անգլ. ոսկի	460
Տօլար	125
Պրանք	8 20)40
Լիւր Իտալ.	5 /40
Տրախմի	
Լէյ	1 32)40
Բուպի	110
Մարք	1 32)40
Գուրօն	13)40
Ոսկի	540)40
Նարուէան ոսկի	)40

Ա Զ Գ

Օ Ր Ա Ք Ե Ր Ք

990 998 Ուղիւնը Դ. ԳՈՒԹՈՆ ՄԷ.

Փնտուեցէք ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ

ԳՈՆ ՄԱՐԵՆԻ ԳԻՄԱՑ Գ. ԳՈՍԹԻ ԼՐԱԳՐԱՎԱՃԱՌԻ ԽԱՆՈՒՐԸ

Ներուէն այս աքաղաղութիւնները կ'ըն-
կառուէր, հաստատապէս համոզուած
ենք, որ տարբեր ընթացք պիտի չու-
նենային նոյն իսկ եթէ իրենք քաջա-
լերող ըլլային այդ արարքը։

Պրանս. Կիլիկ. իշխանութիւնն
ու իրաւասութիւնն բարձր, կամ ա-
նոնց պաշտօնին կիրարկուածներուն հա-
կառակ էր այդ աքաղաղութեան ծննդ-
իշխանութիւնը զին, մըջոցի դիմեցին,
առժամայ կառավարութիւնը դուրս
հանել կարենալու հաճ.ար, զարձալ
իրենց պաշտօնը կատարեցին պարզա-
պէս։

Մարդիկ և ազգեր յիմար պէտք է
ըլլան հաւատալու և սպասելու հա-
մար, որ առաջին բաժնին իսկ, իրենց
ազգային բաղձանքները, կամ ազա-
տագրութիւն պայքարները յաջողութիւն
պիտի գտնեն, թէ՛ զինուորականա-
պէս, և թէ՛ քաղաքականապէս։

Ուրեմն, Օգոստ. 5ի աքաղաղա-
թիւն, Պրանսոյցիներու մեզի հանդէպ
ցոյց տուած ընթացքէն չէ որ պիտի
զատէինք Պրանսոյի իսկական վերա-
բերումը, և անոր ընդունելութիւնէն
չէ որ պիտի սպասէինք մեր աքաղաղ-
փաստօրէն ճանաչումը։

արդէն իր դիտաւորութիւնները կ'ըն-
կիոյ ճակատագրին լուծման մէջ։

Ան եթէ, հայկական կամ քրիստո-
նէական կառավարութեան մը կազ-
մութեան չէր հաւանք, այդ կը նը-
շանակէ որ հաւատք չուէր այդ կեր-
պով շահելու, ինչ որ կը հետապնդէր։

Պրանսոյի քաղաքականութիւնը
հակահայկական եղած չէ։ Ո՛ր, Անիկա
ընդգրկած է քաղաքականութիւն մը,
զոր գործադրելով կը յուսայ՝ արգելք
ըլլալ ահրութիւններէ ոմանց չափա-
զանց ուժովնալուն։

Պրանսա Թուրքիոյ սիրահանելու
լանաց, Գալով Թուրքիոյ, ան բնաւ
չի մօտեցաւ Պրանսոյի, ընդհակառա-
կը, իրականին մէջ աշխատեցաւ անոր
և անոր զինուորներուն դէմ կռուիլ
մինչև վերջ։

Պրանսոյի այս վերաբերումին առա-
ջեւ, ամենազինուոր սխալը ան եղաւ
որ իրեն բարեկամ գաղափարներ
ընդ մինչև վերջ համբարեցին և ըս-
պասեցին։ Այդ բարեկամ տարբերը
չառ յուսացին և նուազ խորհեցան կամ
գործեցին։

Եւ այսպէս, Պրանսոյի քաղաքական
քրիստոնեաներուն ըս-
պասողական վիճակը անարկու հար-
ւածներ տուին ամբողջ երկրի ժողո-
վուրդներուն իրաւունքներուն։

(Շարունակել)

Պրանսան երբեք գաղաղի չի պահեց